

P.Z. br. 6 / 8

Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista
Zagreb, 13. srpnja 2017.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Amandmani na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, drugo čitanje, P.Z. br. 6

Na temelju 196. stavak 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, drugo čitanje, P.Z. br. 6 Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista podnosi sljedeće

Amandmane

I. Na članak 15.

Članak 15. mijenja se i glasi:

„Iza članka 80.a dodaju se naslov i članka 80.b koji glasi:

„Posebni uvjeti za određivanje ovrhe na nekretnini

(1) Sud će prijedlog za ovrhu na nekretnini odbiti ako glavnica tražbine radi čijeg se namirenja ovrha traži ne prelazi iznos od 50.000,00 kuna, osim ako je prijedlog podnesen radi prisilnog ostvarenja tražbine radi zakonskog uzdržavanja ili tražbine radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom.

(2) Ako glavnica tražbine radi čijeg se namirenja ovrha traži prelazi iznos od 50.000,00 kuna, sud može odbiti prijedlog za ovrhu na nekretnini ako ocijeni da bi prodaja nekretnine narušila pravičnu ravnotežu između interesa ovršenika i interesa ovrhovoditelja.

(3) Pri ocjeni je li narušena pravična ravnoteža iz stavka 2. ovoga članka, sud će uzeti u obzir okolnosti slučaja, a osobito:

- je li vrijednost tražbine koja se namiruje nerazmjerno manja od vrijednosti nekretnine na kojoj se predlaže provesti ovrhu
- je li ovrhovoditelj učinio vjerojatnim da je ovrha na drugim predmetima ovrhe bila bezuspješna, odnosno da nema drugih prikladnih mogućnosti da se tražbina u cijelosti ili u pretežnom dijelu namiri
- služi li nekretnina za stanovanje i zadovoljavanje osnovnih životnih potreba ovršenika te ima li ovršenik drugih nekretnina ili drugih mogućnosti da svoje potrebe zadovolji

- ima li ovrhovoditelj osobito opravdan interes za hitnim namirenjem tražbine radi ostvarenja vlastitog uzdržavanja ili drugih važnih razloga

- je li se ovršenik izjavom sadržanom u javnoj ispravi ili ovjerovljenoj privatnoj ispravi izričito suglasio s time da ovrhovoditelj radi namirenja određene tražbine zatraži namirenje prodajom određene nekretnine.

(4) Na nekretnini koja je jedina stambena nekretnina ovršeniku i koja je pod založnim pravom zbog ugovora o kreditu, založni vjerovnik (kreditor) niti njegov slijednik, zastupnik ili pruzimatelj potraživanja, ne može pokrenuti ovrhu ako je po tom istom ugovoru o kreditu kreditor ili od njega ovlaštena osoba primio iznos koji odgovara visini glavnice iz ugovora o kreditu.

(5) U ukupni iznos koji je kreditor primio, u smislu odredbe stavka 4., uračunavaju se svi novčani iznosi ili druga davanja koja je primio kreditor ili od njega ovlaštena osoba od korisnika kredita ili treće osobe, a da su plaćani po ugovoru o kreditu, bez obzira odnose li se na otplatu glavnice, kamata ili bilo kakvih drugih troškova koje je kreditor naplatio.

(6) Za utvrđivanje visine glavnice iz stavka 4. uzima se ukupan iznos koji je kreditor isplatio korisniku kredita u vrijednosti hrvatskih kuna na dan isplate.

(7) Za utvrđivanje ukupnog iznosa koji je kreditor ili od njega ovlaštena osoba primila po ugovoru o kreditu, uzima se ukupan iznos izražen u hrvatskim kunama na dan kada je primanja svake pojedine uplate ili drugog davanja.

(8) Kreditorom, u smislu odredbi ovog članka, smatra se davatelj kredita i založni vjerovnik na dužnikovoj nekretnini, a osobama ovlaštenima od strane kreditora smatraju se sve osobe koje su od kreditora ili po sili zakona ovlaštene primiti i naplatiti njegova potraživanja, uključujući i osobe na koje je kreditor prenio svoja potraživanja.

(9) Svaka strana u ovršnom postupku plaća svoje troškove.“

Obrazloženje

Amandmanom se predlaže povećanje visine glavnice za koju se ne može provesti ovrha na nekretnini na 50.000,00 kuna te se uvažavajući prijedloge koji su se pojavili u raspravama o zakonu unaprijeduje odredba.

Također, unošenjem predložene odredbe u Ovršni zakon sprječava se provođenje ovrhe na nekretnini koja je opterećena založnim pravom zbog ugovora o kreditu, u slučaju da je vrijednost glavnice kredita već plaćena kreditoru. Zbog raširene pojave provođenja ovrha na nekretninama zbog raskinutih ugovora o kreditu, a pri čemu su do trenutka raskida ugovora iznosi uplaćeni kreditoru na ime kamate, glavnice, troškova i naknada premašili iznos koji je kreditor zapravo isplatio ovršeniku, potrebno je uvesti zaštitu ovršnika kojima je to jedina nekretnina i koji su zbog visokih kamata, tečajnih razlika ili visokih naknada već vratili primljeno. Ovakvom odredbom vjerovniku se ne ukida pravo na naplatu potraživanja, no onemogućuje ga se u provedbi ovrhe nad ovršenikovom jedinom nekretninom. U stavcima 3. i 4. propisano je da se primljeni i vraćeni iznosi utvrđuju u hrvatskim kunama, budući da je riječ o službenoj valuti u Republici Hrvatskoj u kojoj se krediti isplaćuju i vraćaju, no zbog valutne klauzule sav rizik tečajnih kretanja prebačen je na korisnike kredita pa isti nerijetko vraćaju višestruko veće iznose od onih koje su primili. Ova zabrana provođenja ovrhe na nekretnini odnosi se kako na kreditora, tako

i na svakog njegovog slijednika ili bilo koju treću osobu koja bi na temelju pravnog posla ili zakona mala pravo pokrenuti ovršni postupak na nekretnini.

II. Na članak 21.

U članku 21. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Iza stavka 7. dodaju se stavci 8. – 12. koji glase:

(8) Ako ovrhovoditelj ne bude namiren niti u jednom dijelu potraživanja određenog rješenjem o ovrši u roku od godine dana od upisa u Očevidnik osnova za plaćanje, ovrha će se obustaviti.

(9) Ako ovrhovoditelj ponovno pokrene ovršni postupak po istoj ovršnoj ispravi i za isto potraživanje za koje je ovrha obustavljena u skladu s odredbom stavka 8. ovoga članka, dopuštno mu je u novom ovršnom postupku potraživati samo glavnicu duga i kamate koje teku od dana pokretanja ponovljenog ovršnog postupka.

(10) Zastara naplate novčane tražbine po ovršnoj ispravi nastupa deset godina od dana njezine pravomoćnosti.

(11) Ovršne radnje koje ovrhovoditelj poduzima radi naplate novčane tražbine po ovršnoj ispravi ne uzrokuju zastoj ni prekid zastare.

(12) Odredbe stavka 10. i 11. ovoga članka ne odnose se na potraživanja po osnovi zakonskog uzdržavanja.“

Obrazloženje

Predloženim odredbama predlaže se unijeti u Ovršni zakon odredba kakva je već postojala u čl. 180.a prijašnjeg Ovršnog zakona i to od donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona 1996. godine objavljenoga u „Narodnim novinama“ br. 88/2012, te kakva je bila sadržana u čl. 120. Ovršnog zakona iz 2010. godine („Narodne novine“ br. 139/2010).

Zacijelo se kod donošenja novog Ovršnog zakona 2012. god. procijenilo da odredba kojom bi se obustavljala ovrha zato što na računu ovršenika duže vremena nema novčanih sredstava nije u interesu ovrhovoditelja. U situaciji kada prema podacima Financijske agencije s kraja travnja 2017. godine imamo u Hrvatskoj 328,9 tisuća građana – tj. približno jedna desetina odraslih stanovnika – s blokiranim žiroračunom, za dugovanja građanstva u zabrinjavajuće visokom iznosu od 42,19 milijardi kuna, valja ponovo uvesti ovakvu odredbu. Pritom valja zamijetiti da 96% blokiranih građana imaju račune blokirane preko godine dana, kakva situacija dodatno otežava socijalnu situaciju u Republici Hrvatskoj.

Ovakvom odredbom se u suštini ne smanjuje naplata tražbina ovrhovoditelja, jer je preduvjet obustave ovrhe činjenica da se tražbina ne naplaćuje. Naprosto, nije cilj ovršnog postupka da se dužnicima otežava život mjerama koje ne mogu pridonijeti smanjenju duga, a oni ne mogu biti doživotno dužni i izloženi ovrši.

Nadalje, predloženim amandmanom sprječava se gomilanje duga nerazmjernim rastom kamata, unatoč tome što se ovrha ne može uspješno provesti.

Također, amandmanom se predlaže unijeti u Ovršni zakon zastarni rok od 10 godina koji je propisan Zakonom o obveznim odnosima za tražbine utvrđene sudskom odlukom ili odlukom drugoga nadležnog tijela javne vlasti, ili nagodbom pred sudom

ili drugim nadležnim tijelom, odnosno javnobilježničkim aktom, dovoljno je dug rok da bi ovrhovoditelj svoju tražbinu mogao naplatiti ako je takva tražbina naplativa. Trenutnim rješenjem koje je propisano Zakonom o obveznim odnosima zastara se prekida svakom radnjom koja je usmjerena na naplatu duga, pa ovrhovoditelj ima mogućnost biti pasivan duže vrijeme, a zastaru prekinuti poduzimanjem bilo koje radnje u ovršnom postupku.

Ako je ovrhovoditelj ishodio ovršnu ispravu i dovoljno dugo bio pasivan ili s namjerom odlagao naplatu svog potraživanja kako bi ishodio određenu naplatu po osnovi zateznih kamata, pa je zbog toga propustio naplatiti svoju novčanu tražbinu, radi načela razmjernosti potrebno je omogućiti nastupanje zastare u roku od 10 godina i nemogućnost naplate novčane tražbine u ovršnom postupku za novčane tražbine koje ovrhovoditelj do tada nije naplatio. Nužnost unošenja ovakve odredbe u Ovršni zakon leži u činjenici da je tražbina koja punih 10 godina nije naplaćena očito nenaplativa. Također, ako je ovrhovoditelj prekasno poduzeo radnje za naplatu svoje tražbine, zakonom mu ne treba pružiti dodatnu zaštitu, jer je zbog načela razmjernosti pretežit interes u pružanju zaštite ovršeniku i sprječavanju dugotrajne blokade ovršenikovih sredstava i imovine.

Zbog uvođenja ovog članka nije potrebno mijenjati odredbe Zakona o obveznim odnosima, jer taj zakon propisuje opće pravilo o zastoju i prekidu zastare za sve tražbine koje su utvrđene pravomoćnim odlukama, dok bi ovakva odredba predstavljala iznimku (lex specialis) od općeg pravila sadržanog u Zakonu o obveznim odnosima i odnosila bi se samo na naplatu novčanog potraživanja utvrđenog pravomoćnom odlukom.

Potraživanja po osnovi zakonskog uzdržavanja i nadalje bi bila zaštićena općom odredbom Zakon o obveznim odnosima.

PREDSJEDNIK KLUBA

Miroslav Šimić